

T.C
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
 Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Sayı : B 14 0 BHİ 0 00 00 02-844
Konu : Yazılı Soru Önergesi

29 -12- 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ : a) 28.11.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5581-9613/20382 sayılı yazınız.
 b) Başbakanlığın 04.12.2008 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-100-25/4865 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Ayşe Jale AĞIRBAŞ'ın, Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği (7/5581) esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
 Sanayi ve Ticaret Bakanı

EK: 5 sayfa önerge cevabı

Gereği :
 T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
 Başbakanlığa

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN AYŞE JALE AĞIRBAŞ'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ**

Küreselleşmenin yarattığı ticari fırsatlardan yararlanmak isteyen gerçek ve tüzel kişilikler, bu amaçla kendilerine avantaj sağlayacak çeşitli yöntemlere başvurumaktadırlar. Ürettikleri ticari ürünlerin tercih edilmesini sağlamaya yönelik olarak hiçbir fırsatı kaçırmak istemeyen gerçek ve tüzel kişiler, ürünlerinin satışının gerçekleşeceği yada ihraç edileceği ülkedeki kesimlerin ilgisini çekecek marka isimlerini ülkelerinde ve uluslararası alanda tescil ettirerek, kullanma yolunu çoğunlukla tercih etmektedirler. Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu, Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal'e halkımız tarafından verilen ATATÜRK soyadı da maalesef ticari ürünlerin marka adı olarak Almanya'da tescil edilerek isim hakkı çeşitlilik gösteren birçok üründe kullanılabilir hale gelmiştir. Ayrıca Ulu Önderimizin soyadı birçok yabancı ülkede internet alan adı olarak tescil ettirilmiştir. Türkiye'de kişilerin ATATÜRK ismini ve soyadını alması ile ticari marka olarak kullanması 1934'te yasaklanmış olmasına rağmen, bu yasa yurtdışında geçerli değildir. Uluslararası düzenlemeler açısından; kamuya ait, kamu vicdan ve değerlerinde yaşayan, sembol kişilerin adlarının, marka olarak tescil edilmesi ve kullanılmasının engellenmesi itiraz edilmedikçe mümkün olmamaktadır. Ancak hükümetin bu hassas konuda bugüne kadar herhangi bir girişimi olmamıştır.

1- Gerçek ve tüzel kişilerin Ulu Önderimizin soyadını ve imzasını ticari marka olarak Almanya'da tescil ettirdikleri, 5 Ekim 2005 tarihinden itibaren Ulu Önderimizin soyadının Avrupa Birliği markası olarak tüm üye ülkelerde geçerli hale geldiği hususu bilginiz dahilinde midir?

1. Alman Marka ve Patent Ofisi ile AB İç Pazar Uyumlaştırma Ofisi (OHIM) nezdinde tescilli söz konusu markalardan haberdar olunur olunmaz gerekli girişimler başlatılmıştır.

2- Hükümet son derece üzücü ve yaralayıcı bu duruma engel olmak için neden bugüne kadar gerekli girişimlerde bulunmamıştır? Bu konuda ihmali olanlar kimlerdir? İhmali olanlarla ilgili nasıl bir girişimde bulunulacaktır?

2. Bu duruma engel olmak için gerekli girişimlerde bulunulmuştur.

Almanya Federal Cumhuriyeti'nde bazı şahıs ve şirketlerin "Atatürk" ismini marka olarak tescil ettirdikleri Berlin Büyükelçiliğimiz tarafından 2005 yılında tespit edilmiş, bu durumun ortadan kaldırılması ve markaların gerektiğinde hukuki yollara başvurulmak suretiyle iptali için Dışişleri Bakanlığı tarafından anılan ülkede gerekli girişimlere başlanılmış ve neticesinde, alkollü içecek üretimi yapan Wolberg Kardeşler Şirketi'nin kendi adına 1967 yılında tescil ettirdiği "Atatürk" markasından feragat etmesi sağlanmış, "Atatürk" markasının anılan şirket tarafından Alman Marka ve Patent Ofisi nezdinde tekrar tescili önlenmiştir. Diğer taraftan Almanya'da ikamet eden Kasım Timur adlı kişinin kullandığı "k.atatürk" markası ile "Atatürk" markalarının sicilinden silinmesi için de Alman Marka ve Patent Ofisi nezdindeki girişimler sürdürülmektedir. Öte yandan, "ATATÜRK" isimli temizlik gereçleri markasının, İngiltere'de yerleşik oldukları anlaşılan Muhammed Gauher Yaqub ve Muhammed Sujah

Jioher Yaqub isimli kişilerce ve Avrupa Birliği bünyesindeki OHIM'e tescil ettirilmesi konusu da Dışişleri Bakanlığı tarafından takip edilmektedir.

Dolayısıyla, bu konuda herhangi bir ihmâl söz konusu değildir.

3-Türkiye'de yasalarla korunan Ulu Önderimizin soyadının, marka hukuku kapsamında ülkemize ticari ürün markası olarak gelmesi veya Ulu Önderimizin soyadının yurtdışında kötü niyetli kişilerce kullanılabilmesi risklerine karşı hükümet her hangi bir girişimde bulunmayacak mıdır?

3.Türkiye'de yasalarla korunan Ulu Önderimizin soyadının, marka hukuku kapsamında ülkemizde marka olarak tescili mümkün değildir. Ulu Önderimizin soyadının yurt dışında kötü niyetli kişilerce kullanılabilmesi risklerine karşı hükümetimiz her türlü tedbiri almakta ve gerekli girişimlerde bulunmaktadır.

4- Ulu Önderimizin soyadı birçok yabancı ülkelerde internet alan adı olarak tescil ettirilmiştir.Hükümet bu durumun önlenmesine ilişkin de her hangi bir girişimde bulunmamıştır. Ulusumuzun son derece rencide eden bu konulara ilişkin hükümetin kayıtsız kalmasının mantıklı bir izahı var mıdır? Hükümet ne zaman harekete geçecektir?

4. Bu konuda Ulaştırma Bakanlığı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan alınan bilgiler aşağıda sunulmuştur.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununa göre İnternet alan adı, İnternet üzerinde bulunan bilgisayar veya internet sitelerinin adresini belirlemek için kullanılan internet protokol numarasını tanımlayan adlardır. www.un.org ve www.tbmm.gov.tr alan adlarına örnek olarak verilebilir.

Alan adları hiyerarşik bir yapıya sahiptir. Alan adlarında nokta ile ayrılan bölümler soldan sağa doğru artan düzeyde bir önem sırasına sahiptir. En sağdaki bölüm "org" ve "gov.tr" Birinci Derece Alan Adı (Top Level Domain-TLD), ortadaki "un" ve "tbmm" İkinci Derece Alan Adı (Second Level Domain-SLD)'dir.

Birinci Derece Alan Adı, kendi içinde iki ana bölüme ayrılmaktadır:

- Jenerik Birinci Derece Alan Adı (Generic Top Level Domain-gTLD) ve
- Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adı (Country Code Top Level Domain-cTLD)

Jenerik Birinci Derece Alan Adı, alan adlarını belli bir amaç altında gruplayan, herhangi bir coğrafik anlam taşımayan ve üç veya daha fazla karakterden oluşan adlardır. Örnek olarak, "com", "net", "org", "gov", "aero", "biz", "info", "museum" ve "name" verilebilir. Hâlihazırda 21 adet Jenerik Birinci Derece Alan Adı bulunmakta olup, bu sayı gittikçe artmaktadır.

Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adı, bir ülkeyi, bir toprak parçasını veya bir coğrafi bölgeyi gösteren ve ISO (International Organization for Standardization-Uluslararası Standardizasyon Örgütü) 3166 standardında tanımlanan iki harfli kısaltmalardan oluşan adlardır. Örneğin, Ülkemizin kodu ".tr", Fransa'nın ".fr" ve Japonya'nın ".jp", ABD'nin ".us", İngiltere'nin ".uk" ve Almanya'nın ".de"dir. Hâlihazırda alan adları sistemine dâhil 250 dolayında ülke kodu bulunmaktadır.

Internet alan adları ile ilgili genel politika ve kurallar, Internet Tahsisli Adlar ve Sayılar Kurumu (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers-ICANN) tarafından belirlenmektedir.

ICANN, Kaliforniya Eyalet Hukukuna tabi olarak kurulmuş, iş dünyası, teknik, akademik ve kullanıcı gruplarının geniş katılımıyla oluşturulmuş kar amacı gütmeyen bir kuruluş olup, 30 Eylül 1998 tarihinde faaliyete başlamıştır. 25 Kasım 1998 tarihinde ABD Ticaret Bakanlığı ile imzaladığı Mutabakat Metni ile kritik internet kaynaklarının (alan adları, Internet Protokol adresleri) yönetiminden sorumlu hale gelmiştir.

Jenerik Birinci Derece Alan Adları ile ilgili kurallar ICANN tarafından belirlenmekte ve ICANN'ın her bir Jenerik Birinci Derece Alan Adı ile ilgili yetkilendirdiği kuruluşça uygulanmaktadır. Örneğin, "com" uzantılı alan adları ile ilgili ICANN'ın yetkilendirdiği kuruluş Verisign adlı şirkettir.

Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adları ile ilgili politika ve kurallar ise her ülkenin kendi yetkili kurumu tarafından belirlenmektedir. Örneğin, "tr" uzantılı alan adları 1993 yılından 09.11.2008 tarihine kadar ODTÜ tarafından yönetilmiş olup, bu görev 10.11.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile Ulaştırma Bakanlığı'na verilmiştir.

Herhangi bir alan adını kayıt altına almak isteyen bir kişi veya kurum, 21 Jenerik Birinci Derece Alan Adı veya 250 dolayındaki Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adı yöneticisine başvurmakta ve talep edilen ücreti ödemek ve aranan diğer şartları sağlamak kaydıyla alan adını almaktadır.

Jenerik Birinci Derece Alan Adları ile ilgili kurallar, genelde herhangi bir belgeye dayanmadan alan adı kaydına izin veren gevşek kurallardır. Bu adların ücretleri birkaç ABD doları olup, internet üzerinden birkaç dakikada alınabilmektedir.

Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adları ile ilgili kurallar ve ücretler ülkeden ülkeye değişmektedir. Ülkemizde belgeye dayalı kurallar varken birçok ülkede, özellikle gelişmekte olan ülkelerde, hiçbir belge istenmeden alan adı kaydı yapılmaktadır. Ücretler konusunda da ülkeden ülkeye farklılıklar gözlenmektedir. Örneğin Almanya'da "de" uzantılı bir alan adının ücreti 116 Avro ve Ülkemizde "com.tr" uzantılı bir alan adının ücreti 25 YTL iken alan adı ücretinin çok düşük olduğu ülkeler de (Örneğin, Çin 1 ABD doları) bulunmaktadır.

Alan adı kayıt işlemlerinin çok basit ve ücretlerinin düşük olması dolayısıyla, neredeyse, isteyen herkes istediği alan adını alıp kullanabilmektedir. Bu itibarla, alan adları sisteminde yer alan 21 Jenerik Birinci Derece Alan Adı ve 250 dolayındaki Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adının sürekli takip edilmesi, belli adların ve bu adların içinde yer aldığı alternatif adların tespit edilip alınmasının teknolojinin geldiği nokta açısından bakıldığında çok olası olmadığı değerlendirilmektedir.

Alan adları ile ilgili inceleme yapıldığında Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK'ün adının ve/veya soyadının da içinde yer aldığı alan adlarının farklı kişilerce ve kurumlarca alındığı görülmektedir. www.ataturk.net, aturk.turkiye.org, www.mkemalataturk.com, www.ataturkiye.com, www.ataturk.de, www.mustafakemal.net, www.ataturk.biz, www.ataturk.com, www.ataturk.us bunlara örnek olarak verilebilir.

Gerek Jenerik Birinci Derece Alan Adları gerekse de Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adları tahsis edilirken, genel olarak, alan adı kaydı yapan kişiler,

- tam ve doğru bilgiler verdiğini,
- üçüncü kişilerin haklarını ihlal etmediğini,
- illegal bir amaç taşımadığını ve
- alan adını illegal bir şekilde kullanmayacağını

garanti etmektedirler.

Bir alan adı,

- Alan adını alan tarafın bu alan adı ile ilgili hiçbir hakkının olmaması ya da yasal bir ilgisinin bulunmaması ve
- Alan adının kötü niyetle kayıt ettirilmesi ve kullanılması durumunda geri alınabilmektedir.

Dolayısıyla, Ulu Önderimizin adını içeren bir alan adı alınsa dahi kötü niyetli kullanımı mümkün olmamakta, kötü niyetli kullanılması halinde de bu alan adı iptal ettirilebilmektedir.